

ИКОНОМИЧЕСКИ УНИВЕРСИТЕТ - ВАРНА
ФАКУЛТЕТ „УПРАВЛЕНИЕ“
КАТЕДРА „УПРАВЛЕНИЕ И АДМИНИСТРАЦИЯ“

УТВЪРЖДАВАМ:

Ректор:

(Проф. д-р Пл. Илиев)

У Ч Е Б Н А   П Р О Г Р А М А

ПО ДИСЦИПЛИНАТА: “ОРГАНИЗАЦИЯ НА УПРАВЛЕНИЕТО”;

ЗА СПЕЦ: „Мениджмънт“; ОКС „бакалавър“

КУРС НА ОБУЧЕНИЕ: 4; СЕМЕСТЪР: 7;

ОБЩА СТУДЕНТСКА ЗАЕТОСТ: 240 ч.; в т.ч. аудиторна 75 ч.

КРЕДИТИ: 8

РАЗПРЕДЕЛЕНИЕ НА СТУДЕНТСКАТА ЗАЕТОСТ СЪГЛАСНО УЧЕБНИЯ ПЛАН

<i>ВИД УЧЕБНИ ЗАНЯТИЯ</i>	<i>ОБЩО(часове)</i>	<i>СЕДМИЧНА НАТОВАРЕНОСТ (часове)</i>
АУДИТОРНА ЗАЕТОСТ:		
т. ч.		
• ЛЕКЦИИ	45	3
• УПРАЖНЕНИЯ (семинарни занятия/ лабораторни упражнения)	30	2
ИЗВЪН-АУДИТОРНА ЗАЕТОСТ	165	-

Изготвили програмата:

1. ....
(проф. д-р Анастасия Станчева)

2. ....
(гл. ас. д-р Катя Владова)

3. ....
(гл. ас. д-р В. Максимова)

4. ....
(гл. ас. д-р П. Ангелова)

Ръководител катедра: .....
„Управление и администрация“ (доц. д-р Добрин Добрев)

I. АНОТАЦИЯ

Организациите са неизменна част от всекидневието ни – хората работят в тях, ползват услугите им. До такава степен сме свикнали с това, че малко се замисляме за това как са изградени организациите, как функционират и се развиват.

Този курс е предназначен за студентите от 4 курс, “Мениджмънт” – да представи вътрешния строеж на фирмата, нейното функциониране, начините за взаимно приспособяване между елементите ѝ, за да работи ефективно, траекторията на развитието ѝ.

Учебното съдържание е представено чрез утвърдени модели за характеристика, оценка и изграждане на фирмата. В работата се акцентира върху активната работа на студентите чрез решаване на казуси и разработване на курсов проект.

II. ТЕМАТИЧНО СЪДЪРЖАНИЕ

No. по ред	НАИМЕНОВАНИЕ НА ТЕМИТЕ И ПОДТЕМИТЕ	БРОЙ ЧАСОВЕ		
		Л	СЗ	ЛУ
ТЕМА 1. СЪЩНОСТ НА ОРГАНИЗАЦИЯТА		6	4	
1.1.	Какво е организация. Развитие на понятието за организация			
1.2.	Видове организации в обществото.			
1.3.	Организацията като система			
1.4.	Фирмата като организация			
1.5.	Основен модел за строежа на организацията – модел на съответствието			
1.6.	Процесът на организиране			
ТЕМА 2. АСПЕКТИ НА РАЗГЛЕЖДАНЕ НА ОРГАНИЗАЦИЯТА		6	4	
2.1	Ключови елементи на организацията от структурна, поведенска и ситуационна гл. т.			
2.2	Цели и ефективност на организацията от всяка гл. т.			
2.3	Основни проблеми и област на търсене на организационно решение във всеки аспект.			
ТЕМА 3. СЪСТОЯНИЕ НА ОРГАНИЗАЦИЯТА		6	2	
3.1.	Основна теза на теория за “равновесие с прекъсвания”			
3.2.	Характеристика и компоненти на “дълбочинната” структура на организацията.			
3.3.	Стратегически, тактически и оперативни функции на компонентите			
3.4.	Индикатори за състоянието			
ТЕМА 4. ФУНКЦИОНИРАНЕ НА ОРГАНИЗАЦИЯТА		6	6	
4.1.	Цели, стратегия, тактики на организацията			
4.2.	Процесна концепция за бизнеса. Технологичен процес и бизнес-процес.			
4.3.	Дейности, изпълнявани в организацията – същност и класификация.			
4.4.	Подходи за декомпозиране на бизнес-процеса. Критерии за обособяване на дейности. Съставяне “карта на бизнес-процеса”.			
4.5.	Взаимовръзки между дейностите. Подробен цикъл на управление			
4.6.	Рутина и процедури			

ТЕМА 5. ИЗБОР НА СТРУКТУРА НА УПРАВЛЕНИЕ		6	4	
5.1	Компоненти и параметри на структурата на управление.			
5.2	Основни подходи за изграждане на структурата на управление			
5.3.	Фактори за избор на модел на структура			
5.4.	Механизми за интеграция			
ТЕМА 6. ИЗБОР НА КОНТРОЛНА СИСТЕМА		3	2	
6.1	Същност на контрола в управлението. Развитие на концепциите за контрол.			
6.2	Видове контрол			
6.3	Стратегии за контрол на организацията			
6.4	Организация на контролната система			
ТЕМА 7. ИЗБОР НА ИНФОРМАЦИОННА СИСТЕМА		3	2	
7.1	Същност и видове информация на фирмата; Информационна система			
7.2	Проучване на състоянието на информационната система			
7.3	Организация на набирането и обработката на вътрешна отчетна информация. Нива на достъп до фирмената информация. Вътрешната фирмена информация и външен контрол			
7.4	Организация на набирането и обработката на информация за средата			
ТЕМА 8. МОДЕЛИ ЗА ОРГАНИЗАЦИОННА ЕФЕКТИВНОСТ		3	2	
8.1	Характеристики на моделите за организационна ефективност – основна теза, полезни страни, слабости.			
8.2	Модел на “конкуриращите се ценности”			
8.3	Индикатори за ефективност на функционирането на организацията.			
8.4	Фактори избор на модел за ефективност			
ТЕМА 9. РАСТЕЖ И РАЗВИТИЕ НА ОРГАНИЗАЦИЯТА		3	2	
9.1	Размер на организацията и растеж			
9.2	Видове растеж и фактори			
9.3	Концепцията за жизнен цикъл на организацията - Еволюционен период, криза и разрешаване на кризата (революционен период).			
9.4	Жизнен цикъл в предприемачески и утвърдени организации			
ТЕМА 10. НЕФОРМАЛНАТА ОРГАНИЗАЦИЯ		3	2	
10.1	Рационален и политически модел на организацията.			
10.2	Процесна схема на организационната политика.			
10.3	“Игри” на интереси (“политически игри”). “Политически игри” в предприемаческия етап. “Политически игри” в етапа на насочване.			

	Общо:	45	30	
--	--------------	-----------	-----------	--

III. ФОРМИ НА КОНТРОЛ:

№. по ред	ВИД И ФОРМА НА КОНТРОЛА	Брой	ИАЗ ч.
1.	Семестриален (текущ) контрол		
1.1.	Курсов проект, защита	1	40
1.2.	Тестове	2	20
1.3.	Писмено решение на казуси	3	40
	Общо за семестриален контрол:	6	100
2.	Сесиен (краен) контрол		
2.1.	Изпит (тест)	1	65
	Общо за сесиен контрол:		65
	Общо за всички форми на контрол:		165

IV. ЛИТЕРАТУРА

ЗАДЪЛЖИТЕЛНА (ОСНОВНА) ЛИТЕРАТУРА:

1. Станчева А., Организация на управлението, В., Стено, 2014
2. Организация на управлението, Наука и икономика, ИУ - Варна, 2009
3. Станчева А., Организация на управлението, В., Стено, 2004 (хрестоматия)

ПРЕПОРЪЧИТЕЛНА (ДОПЪЛНИТЕЛНА) ЛИТЕРАТУРА:

1. Адизес, Ицхак, Управление жизненным циклом организации, Питер, 2007
2. Станчева А., Динамика в конкурентното поведение на фирмите, Стено, Варна, 2012
3. Станчева и др. Сборник казуси по конкурентна динамика, В., Стено, 2012
4. Станчева А., В. Максимова, Д. Добрев, Конкурентна динамика, Годишник на ИУ, 2011
5. Станчева А., Предприятието от управленска гледна точка: мета-анализ (вътрешен строеж и поведение), Икономически изследвания, Ик. и-т на БАН, 2009/4
6. Станчева А. и др., Конкурентно поведение на фирмата, ИУ – Варна, Библиотека „Цани Калянджиев“, Варна, 2006
7. Станчева А., За конкурентното поведение на фирмите, Известия на ИУ – Варна, 2006, бр. 3
8. Станчева А., За инерцията в конкурентното поведение на фирмите, Известия на ИУ – Варна, 2004, бр. 4
9. Станчева А., Конкурентно поведение и/ или инерция в стопанските организации, Международна юбилейна конференция, 2000 г.
10. Alan J. Stratton, Beyond Theory: Practice of defining activities, Stratton Associates, As Easy as ABC, No. 34 Fall 1998
11. Bolman L., Deal T., Re-framing Organizations, Jossey-Bass Publishers, San Francisco, second ed., 1997
12. Daft R., Organization Theory, Prentice-Hall, 2000, Cengage 2011

13. Doyle, Peter, Setting Business Objectives and Measuring Performance, Journal of General Management, vol. 20, No 2, Winter 1994
  14. Flamholtz, E., Growing Panes, Jossey-Bass, 1995
  15. Greiner L., Evolution and Revolution as Organizations Grow, Harvard Business Review, 1972, 4
  16. Handy Ch., Understanding Organizations, Kogan page, 1993
  17. Jackson, Morgan, Paolillo, Organization Theory, Prentice Hall 1991
  18. Kanter R. M., Where Power Comes From, Academy of Management Journal, 1978, winter
  19. Miles R., H. Coleman, Organizational Strategy, Structure and Process, Academy of Management Review, 1978, 3
  20. Mintzberg H., Inside our Strange World of Organizations, Prentice Hall, 1986
  21. Mintzberg H., Structuring in Fives, Prentice Hall, 1993
  22. Nadler D., M. Tushman, Organizational Frame Bending: Principles for managing reorientation, Academy of Management Executive, august 1989
  23. Nadler D., M. Tushman, Strategic Organization Design, Scott, Foresman & Co, 1988
  24. Pfeffer, Understanding Power in Organizations, Jossey-Bass, San Francisco, 1989
  25. Porter M., Value-chain analysis, In: Competitive advantage: Creating and Sustaining Superior Performance, 1985
  26. Porter M., What is Strategy, Harvard Business Review; 1996; Iss. 6
  27. Robins St. P., Organization theory: Structure, Design and Applications, Prentice Hall International, Inc. 2001
  28. Romanelli E., Tushman M., Organizational transformation as punctuated equilibrium, Academy of Management Journal; Oct 1994
- и други